

Paul VANDER STUYFT *Priester en slachtoffer van een Macedonische misdaadbende*

In het vredige Langdorp bij Aarschot, waar Paul VANDER STUYFT nu woont, herinnert weinig aan die gruwelnacht vorige zomer. Drie mannen stonden plots in zijn pastorie in Evere en takelden hem twee uur lang zwaar toe, op zoek naar buit. De priester bezocht nu zijn belagers in de gevangenis.

‘Eén klein pastoorke kan diepgeworteld onrecht niet keren’

Lieve WOUTERS

Een onvoldaan gevoel vreet nog aan Paul VANDER STUYFT vier dagen na zijn bezoek in de gevangenis en ruim een jaar na de feiten. Kon hij doordringen tot het geweten van deze zware misdadigers? Ach, nee. Wel kreeg het slachtoffer zelf een duidelijker inzicht in de situatie van zijn belagers, waarin eeuwenlange uitsluiting en discriminatie van Roma een bepalende factor zijn. Uit de misdaadbende stappen, is je sociale netwerk verlaten.

– Wat gebeurde er precies die nacht van 22 op 23 augustus 2013?

Op een bepaald moment hoorde ik een gemommel in de pastorie. Toen ik naar de gesloten deur van mijn privégedeelte stapte, waren de inbrekers daar al. Ik dacht dat ik hen zou verjagen door op de deur te bonzen, maar ze beukten die in en hielden me onmiddellijk in een houdgreep. Ze waren met z'n drieën. Diegene die de leiding had en de meest gewelddadige – Nevzat heet hij – duwde een schroevendraaier tegen mijn nek. Ik werd afgeklopt als een stuk vuil, terwijl een van hen naar buit zocht. Drie wilde beesten. Op een briefje in mijn portefeuille na was er helemaal niets. Natuurlijk wilden ze dat niet geloven. Ze drukten mijn ogen in, bewerkten mijn gezicht met stenen. Het bloed spoot uit mijn neus.

– De bende had het vooral gemunt op pastoors die iets te maken hadden met de heilige Vincentius a Paulo. Waarom?

Op het proces begreep ik dat het om een grote bende ging, noem het gerust georganiseerde misdaad, een soort maffia. Een van de twaalf mannen die terechtstonden, herkende ik als een bedelaar die geregeld bij mij aan de deur had gestaan. Hij ontkende glashelder, maar dankzij bekentnissen van Nevzat kon de hele bende worden veroordeeld. Niet alleen de kleine garnalen dus, maar ook de leiders.

– Een jaar na de feiten bezocht u uw belagers in de cel. Hoopte u hen op andere gedachten te brengen?

Een van hen, Albert, toonde al tijdens die gruwelnacht een vorm van berouw. Toen de twee anderen al vertrokken waren, maakte hij ongemerkt de touwen los – uit de sacristie nota bene – waarmee mijn

Architect van opleiding, doceert priester Paul Vander Stuyft vandaag aan het seminarie in Namen. © Mine Dalemans

handen vastgebonden waren. Hij gaf me een zoen. Ik keek hem aan en gaf er een terug. Dat hield me bezig. Wat bedoelde Albert er precies mee? Ook Nevzat, die me zo zwaar toegetakeld had, toonde zich dapper door mee te werken aan het onderzoek. Misschien wilde hij wel uit de bende stappen.

Toen de Franstalige organisatie Médiante me vroeg of ik bereid was in te gaan op de vraag van Nevzat en Albert om hen te ontmoeten, hoefde ik niet lang te twijfelen. De derde misdadiger, minderjarig op het moment van de feiten, was er niet bij. Zijn zaak moet nog voorkomen.

– Kon u tot het geweten van deze mannen doordringen?

Niet volledig. Nevzat vroeg me een papier te ondertekenen waarin ik stelde dat ik hen vergiffenis schonk. Alsof dat ook juridisch iets zou betekenen. Hij verwacht een biechtgesprek met een rechtszaak. In mijn hart en voor God heb ik die mannen die nacht zelf al vergeven. Ik zegende hen zelfs met een handgebaar, terwijl ik voor het tabernakel bad, iets anders kon ik niet

bedenken. Maar dat ontslaat hen niet van de gevolgen van hun misdaad.

– Beschouwt u dat gesprek uiteindelijk als zinvol?

Zelf heb ik er alleszins veel van geleerd. Nevzat vertelde dat hij tien jaar geleden 3.000 euro van een van de bazen geleend had. Hij werkte op dat moment samen met zijn vader, in oud ijzer, een typische

„Die nacht stond ik oog in oog met ‘ons Heer’. In die zin was het een ongelooflijke retraite”

bezigheid bij Roma in een land als Macedonië. Het is handel op de rand van de wettelijkheid, en soms erover. Na die lening werd hij echter een soort slaaf, in te zetten voor de grote misdaad. Hij werd beloond met drank en drugs. Zijn schuld krijgt hij nooit afbetaald.

Dat vergoelikt niets, maar het geeft wel inzicht in de verstrengeling van het kwaad. De problematiek is zo complex, dat één klein pastoorke daar niet veel aan kan veranderen. Zeker niet door zo'n bedelaarsbende te 'subsidiëren', zoals ik lang deed. Tegelijk vind ik dat mensen te vaak de ogen sluiten voor dat grote onrecht. In die zin treft onze samenleving ook schuld. Meer oog hebben voor elkaar, van mens tot mens, zou al een stap vooruit zijn. Als ze me opnieuw om een ontmoeting vragen, zal ik wellicht weer gaan. Ik zou hen willen aanmoedigen om toch zeker de tijd in de gevangenis te gebruiken om een vak te leren.

– Is er in uw leven nu een vóór en na die gebeurtenis?

Die nacht stond ik even oog in oog met ons Heer. Al mijn plannen zag ik als in een film voor me verschijnen. Waren ze de moeite waard? Het evangelie leert: „Als je weet wanneer de dief komt, zou je niet laten inbreken.” In die zin was die nacht, hoe gruwelijk ook, een ongelooflijke retraite.